

Commemoració del centenari del naixement
de Manuel Cubeles i Solé (1920-2017)

100

Manuel
Cubeles

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**Direcció General de Cultura Popular
i Associacionisme Cultural**

1. CONTINGUT

- Justificació
- Manuel Cubeles i Solé
- L'Any Manuel Cubeles
- De Manuel Cubeles / Sobre Manuel Cubeles
- Comissió organitzadora
- Agenda
- Propostes artístiques
- Adhesions i col·laboracions

Manuel Cubeles i Solé (2007) - Entrevista l'any 2007 - Arxiu Esbart Marboleny

2. JUSTIFICACIÓ

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural, ha impulsat la celebració de l'Any Manuel Cubeles (Barcelona, 25 de desembre de 1920 - La Garriga, 19 de desembre de 2017) amb motiu dels 100 anys del seu naixement. La data oficial d'inauguració és el proper dijous 28 de gener i la clausura està prevista per al mes de desembre de 2021.

Manuel Cubeles i Solé és un dels noms destacats del moviment dels esbarts i la dansa a Catalunya, però alhora és un personatge polièdric que al llarg de la seva vida va participar en molts altres àmbits de la cultura.

El mateix Cubeles es definia com a integrant de la *legió del silenci*, referint-se a la generació de joves que varen viure la guerra i postguerra; en aquell context que Josep Benet va definir com "l'intent de genocidi cultural franquista a Catalunya".

Va ser membre de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, integrant de l'anomenada lleva del Biberó, director i membre fundador de l'Esbart Verdaguer i l'Esbart Sarrià, membre fundador de l'Obra del Ballet Popular, membre de la Comissió Abat Oliba, cantaire i membre de junta de l'Orfeó Català, guionista de ràdio, cap de producció de TVE a Catalunya, col·laborador de l'Agrupació Dramàtica de Barcelona (ADB) i dels cicles de teatre medieval... A partir dels anys vuitanta del segle passat va retornar al món dels esbarts amb noves coreografies i col·laborant amb nombrosos esbarts: Sant Martí, Rubí, Manresà, Santa Tecla, Ciutat Comtal, Sant Genís, Marboleny...

Una vida dilatada al servei de la cultura catalana i de Catalunya. I és per això que la seva figura, la seva trajectòria i el seu llegat mereixen el nostre reconeixement i la seva divulgació.

3. MANUEL CUBELES I SOLÉ

(Barcelona, 25 de desembre 1920 - La Garriga, 19 de desembre 2017).

Manuel Cubeles fou una persona amb una vida llarga, intensa i singular al servei de Catalunya.

Les dades del seu natalici ja tenen quelcom d'especial: neix a Barcelona el dia de Nadal del 1920 i és batejat amb el nom de Manuel el dia de l'Epifania del 1921 a l'església de la Mare de Déu de Betlem del barri del Raval.

La seva infantesa i adolescència transcorren a redós del Centre Social de Betlem on descobrirà la Rítmica Dalcroze amb el mestre Enric Gibert Camins i la dansa tradicional catalana amb Joan Bial i Serra, de l'Esbart Folklore de Catalunya. Serà integrant de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, on coneixerà a Josep Benet. Quan preparava el seu examen d'ingrés als estudis de batxillerat -mentre treballava de meritori al despatx de Francesc Cambó-, serà un dels joves que malauradament veurà estroncat el seu present i el seu futur -volia ser historiador- per l'adveniment de la guerra civil i el posterior anunci de la seva mobilització al front sense haver complert els divuit anys. Integrant de la coneguda com a *lleua del biberó*, fou ferit al front a la cama dreta. El doctor Josep Trueta salvarà la seva cama, però Manuel Cubeles mai més podrà tornar a ballar.

Estroncats els seus estudis, es convertirà en autodidacte passant hores a l'aleshores denominada *Biblioteca Central*, llegint sobre temes diversos. Treballarà a la *Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros* durant la denominada *Llei del desbloqueig*.

El seu desig de lluita vers la cultura catalana el porta a Sant Andreu, on el grup de danses del Centre Parroquial es convertirà en l'*Agrupación Folklórica Juventus*. Gràcies a membres de la Federació de Joves Cristians treballarà com a secretari a l'Editorial Spes - Gràfiques Marina, propietat dels germans Fèlix i Salvador Millet i Maristany. Aquest darrer serà el futur president de l'Esbart Verdaguer. A Spes coneixerà figures culturals importants que esdevindran els seus "mestres".

A principis dels anys quaranta intervindrà en el grup de danses del *Centro Cultural de la Cruz Roja Española*, al mateix temps canta a l'Orfeó Català, on coneix al mestre Francesc Pujol, qui esdevindrà el seu mentor.

Dirigirà el grup de dansaires del Centre Parroquial de Santa Madrona, avant-sala del futur Esbart Verdaguer que farà la seva presentació oficial al Palau de la Música Catalana el 18 d'abril de 1948.

També serà el director-fundador de l'Esbart Sarrià, del Centre Parroquial de Sant Vicenç de Sarrià.

S'endinsarà en el món del teatre amateur a Sarrià, amb l'Agrupació Dramàtica de Barcelona - L'Alegria que Torna, i amb els cicles de teatre medieval al saló del Tinell de Barcelona sota la direcció de Josep Romeu. Treballà a TVE a Barcelona - Miramar i va ser, durant catorze anys, cap de producció. Va ser director del *Festival de la Canción Mediterránea*. Fou promotor d'una gran diversitat d'iniciatives culturals. A RNE Ràdio 4, cal destacar els seus guions radiofònics sobre personalitats culturals del país. El darrer en aquest sentit foren els 20 capítols -sota el títol *Vides Apassionants*- dedicats a la figura de Pau Casals.

A partir del 1980 reinicià el seu contacte amb el món dels esbarts: Esbart Sant Martí, Esbart Maragall d'Arenys de Mar, Esbart Dansaire de Rubí, Esbart Manresà de l'Agrupació Cultural del Bages, Esbart Santa Tecla de Tarragona, Esbart Ciutat Comtal, Esbart Sant Genís de Taradell i Esbart Marboleny de Les Preses.

Manuel Cubeles tenia una gran personalitat, les seves opinions sempre fonamentades i la seva manera d'exposar les idees i conceptes, no deixaven indiferent a ningú. Home de caràcter, dotat del do de la facilitat de paraula, sabia escoltar i era generós. Els seus consells i opinions calia tenir-los en compte, eren producte de la saviesa que atorguen les difícils i amargues experiències viscudes, però també d'aquelles que són projectes de vida i de la feina realitzada.

Fet de pedra picada, la voluntat d'aprendre i la fam de lectura el van ajudar a superar-se en els moments difícilíssims de la postguerra.

A primers de la dècada de 1980 reinicia el contacte amb els món dels esbarts, però no com a director, sinó com assessor, col·laborador, impulsor, guionista i també creador de nous projectes coreogràfics. La majoria d'aquests projectes va estar basats en la nova creació, on era capaç d'agafar un punt i descomposar-lo sense deixar mai l'arrel tradicional catalana. En aquest sentit, i sense adonar-se'n, posava en pràctica la màxima de Picasso: per deformar la forma, cal conèixer primer molt bé la forma.

Manuel Cubeles sempre va estar en continuada recerca i experimentació, revisant-se, fent autocrítica. Per a ell, una dansa mai estava acabada, i mai abandonà les joies -com ell les anomenava- de la nostra dansa tradicional: el Ball de la coca de Sant Llorenç de Morunys, la Gala de Campdevànol, el Ball del Ciri i la Dansa de Castellterçol, la Moixiganga de Sitges, la Disfressada de Corbera del Llobregat i la de Sant Vicenç dels Horts, les Bolangeres, el Rotllet d'Alinyà, el Ball de Cintes de les Preses, l'Entrada de Ball de Caldes de Montbui, el Ball del vano i el ram, la Filosa de Banyoles, les Majorales d'Ulldemolins, la Morisca de Gurb i la de Gerri de la Sal, la Quadrilla de Granollers, l'Espunyolet del Ripollès i el del Berguedà entre moltes altres, sense oblidar les danses mallorquines i valencianes.

Posseïa una gran capacitat per a generar idees, Pau Casals el va definir com a *animador d'obres culturals catalanes*. Treballador infatigable, posava la seva passió en tot el que duia a terme, partint sempre d'una profunda reflexió.

La vida el va portar també a conèixer grans personalitats: Francesc Cambó, Pompeu Fabra, Vicenç Munné i Fité, els germans Fèlix i Salvador Millet i Maristany, els abats de Montserrat Aureli M. Escarré i Cassià M. Just, Josep M. Ruiz i Hébrard, mossèn Francesc Baldelló, Francesc Pujol i Pons, Joan Tomàs, Eduard Toldrà, Josep i Joaquim Serra, Antoni Català, Manuel Ibáñez Escofet, Alexandre Cirici, Jaume Picas, Carles Riba, Josep Carner, Manolo Hugué, Pau Casals, Lluís Bonet Garí, Isidre Puig Boada, Carles Buïgas, Rafael Patxot, Joan Rebull, . . . i un llarguíssim etcètera. La seva, va ser també una *vida apassionant*.

Pilar López i Arcos

4. L'ANY MANUEL CUBELES

En el moment de plantejar l'organització i programació de la commemoració de l'*Any Manuel Cubeles* s'ha partit de la premissa que -homenatjant a la persona i obra de Manuel Cubeles i Solé (1920-2017)-, els diversos actes i actuacions programats recullin dos aspectes importants que hem considerat que doten d'un valor afegit i li donen més sentit:

- Per una banda que contribueixin a la reflexió i coneixement sobre el passat, present i futur de la dansa catalana d'arrel tradicional.
- I, a la vegada, que puguin contribuir a fer-la més visible a la societat d'avui.

El conjunt dels actes programats -tan aquells que ja estan del tot tancats, com aquells que necessitaran encara unes setmanes per anar ultimant detalls- procuraran incloure aquests dos elements.

Estem parlant, doncs, d'una programació oberta i flexible, per la pròpia naturalesa d'una commemoració d'aquestes característiques, però accentuat per les circumstàncies sanitàries i socials del moment.

En primer terme, es presenten un nucli central d'actes i actuacions organitzats des de la pròpia *Comissió Any Manuel Cubeles*, alguns d'ells amb la col·laboració d'altres ens, com l'Agrupament d'Esbarts Dansaires de Catalunya o Músics per la Cobla:

- Acte d'obertura.
- Entorn web: Any Manuel Cubeles.
- Formació de dansa per a directors, mestres de dansa, monitors i balladors.
- Edició d'una *Miscel·lània d'homenatge a Manuel Cubeles*.
- Edició d'un àlbum musical (CD): *La música a l'obra de Manuel Cubeles*.
- Acte de cloenda.

En segon terme, en presenten un seguit d'actes i actuacions fruit de col·laboracions amb altres agents que es podran anar ampliant i concretant al llarg de les properes setmanes:

- Ésdansa – Les Preses
- Fira Mediterrània – Manresa
- Festa d'en Toca-sons – Taradell
- Amb so de Cobla – Palamós
- Festa Major de la Sardana – Banyoles
- Fes un plec – Sant Esteve de Palautordera
- Memorial Joaquim Serra – Barcelona
- Amics dels Concert (ACFB) – Barcelona

Finalment, constatar que la commemoració de l'Any *Manuel Cubeles* ens obre una porta privilegiada per la difusió del seu llegat, esdevenint un necessari punt de partida i un impuls imprescindible per continuar aprofundint en els propers anys en l'estudi i la divulgació de la seva obra.

Dibuix de Manuel Cubeles realitzat pe Alexandre Cirici (1950)

– Fons família Manuel Cubeles

5.

DE MANUEL CUBELES...

- “Si no hagués existit la dansa tradicional, ens l’haguéssim hagut d’inventar.”
- “La dansa catalana té la dinàmica austera d’una volta romànica.”
- “La dansa catalana és línia i llum.”
- “La música, sobretot escolteu la música!”
- “No ballem par ballar; ballem per servir al país.”

SOBRE MANUEL CUBELES...

“Somiador, Cubeles seduïa de paraula. Ferit de guerra, coix, ranquejar amb l’ajut d’un bastó no era obstacle perquè durant una lliçó o un assaig ens encomanés la seves emocions amb les mans, la paraula i els ulls.”

(Joaquim Carbó)

“Cubeles té alguna cosa d’heroi en el sentit que Maragall qualificava Verdaguer: aquells homes que apareixen en el moment necessari perquè el moment necessari el creen ells mateixos. El moment de Cubeles va ser el de l’eclosió de la gran dansa catalana escènica. Només s’hi va estar pocs anys, a l’Esbart Verdaguer, rodejat pels millors, però aquells anys el van marcar perquè van marcar tot el futur de la dansa catalana i han estat el marc de la seva pastoral. De la veritat històrica al mite col·lectiu, aquells anys han estat també un referent per a la gent jove, que avancen creient que segueixen un camí ja fressat.”

(Jordi Lara)

“No sé si hem de demanar als joves que s’acostin a Cubeles. Si ho fan, que ho facin amb el mateix sentit històric que ell els parla. Que en discrepin, de poc o de molt, però que al capdavant prenguin nota de l’exemple d’un home fet a si mateix amb rigor, del seu exemple de generositat, del prodigi de vitalitat i coherència que és.”

(Jordi Lara)

6. COMISSIÓ ORGANITZADORA

Josep Garcia i Miràngels

Músic i mestre de música a educació infantil i primària. Membre de l'Associació de Recerca Etno-musicològica (ARE) i del Grup de Recerca Folklòrica de la Garrotxa (GRFG). Ex-director de l'Esbart Marboleny. Es va formar en dansa tradicional catalana amb Manuel Cubeles i Pilar López, amb qui va realitzar un llarg període d'aprenentatge, col·laboració i treball conjunt, a l'Esbart Marboleny de Les Preses, durant més de vint anys. És Comissari de l'Any *Manuel Cubeles*.

Pilar López i Arcos

Professora de llenguatge musical i piano. Treballa en la catalogació de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya a la DGCPAC del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Membre de l'Associació de Recerca Etno-musicològica. L'any 1981 inicia la seva tasca dins els esbarts com a pianista acompanyant a l'Esbart Sant Martí de Barcelona, on coneix Manuel Cubeles. Des d'aleshores col·laborarà en els diversos projectes coreogràfics adreçats a esbarts: Esbart Sant Martí, Esbart Manresà, Esbart Santa Tecla, Esbart Ciutat Comtal, Esbart Marboleny i Esbart Sant Genís.

Pere Baltà i Llopart

Escriptor, periodista i estudiós de la cultura popular. Va dirigir el servei de promoció cultural de la Generalitat (1980-1985) i fou diputat al Congrés en tres legislatures. Promotor de l'Expocultura (1982 i 1984) i els congressos dels que van néixer les principals federacions culturals, o la creació de l'Atles Cultural de Catalunya. Autor de novel·les i llibres d'assaig. Ha reivindicat dues personalitats a les que es sent vinculat: Josep Pallach i Francesc Candel, de qui actualment presideix la Fundació. És assessor de l'Ens de l'Associacionisme Cultural des del mateix moment que es fundà.

Joana Vila i Reixach

Des de l'any 2001 al 2013 -amb Josep Garcia, Marc Corcoy i Jordi Bassaganyas-, va co-dirigir el cos de dansa de l'Esbart Marboleny amb l'estrena dels espectacles: Símbols (2001), Contradanses i Minuets (2004), La difícil senzillesa (2007), Aigua (2010) i El comte Arnau (2013). Actualment exerceix de mestra d'educació especial a l'Escola Joan XXIII d'Olot, i coordina i és mestra de dansa a les seccions de l'Esbart Marboleny, de Les Preses.

Marta Mercader Aulinas

Balladora de l'Esbart Marboleny des de l'any 1989, a més de monitora i mestra de dansa des de l'any 1995. S'ha format en dansa tradicional amb Manuel Cubeles i Pilar López des de l'any 1991, durant més de vint anys. Actualment exerceix de tècnica de medi ambient i coordina l'Escola de Dansa de l'Esbart Marboleny, de Les Preses.

Roger Casalprim i Casas

Tècnic en audiovisuals i multimèdia. És president del Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny, de Les Preses, des de l'any 2018. Des del mateix any 2018 és també secretari de l'Agrupació d'Esbarts de les Comarques Gironines.

7. AGENDA

Activitats i esdeveniments programats

ANY MANUEL CUBELES. ACTE INAUGURAL

Dissabte, 06.02.2021 – 19h. Casino de l'Aliança del Poblenou de Barcelona. [Retransmissió online](#)

Serà alhora un homenatge i una consigna. L'homenatge a Manuel Cubeles, l'home, el coreògraf, l'activista cultural, protagonista i testimoni del paper fonamental que la cultura popular va jugar en la reconstrucció cultural del país durant el franquisme. Però l'acte serà també la consigna de recollir el seu llegat per projectar-lo endavant, cap a les noves generacions.

Per això, comptarem amb amics i estudiosos de l'obra de Cubeles en el camp de la dansa i els mitjans de comunicació, dues coreografies del mestre a càrrec de l'Esbart Marboleny de Les Preses, els versos de Sagarra -que ell estimava tant- dits per Valentí Maymó, la veu de la cantant Gemma Humet evocant l'imaginari musical de Cubeles, i unes escenes teatrals que recreen moments fonamentals de la seva vida. Tot plegat, sota la direcció de Jordi Lara.

Un acte que suposarà el tret de sortida d'un any dedicat a recordar el creador i l'activista que, ja gran, ens recordava: "L'esperit de lluita i de servei encara crema!"

PRESENTACIÓ DELS ACTES DE L'ANY MANUEL CUBELES I L'ESBART MARBOLENY

Dissabte 27.03.2021 – 19h. Espai de Dansa d'Arrel Tradicional - CCTP Marboleny de Les Preses.

Presentació del contingut dels actes i projectes de commemoració de l'Any *Manuel Cubeles*, en motiu del centenari del seu naixement. A l'inici de l'acte es presentarà l'Espai Manuel Cubeles a l'interior de l'Espai de Dansa d'Arrel tradicional del Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny. Hi haurà intervencions ballades de l'Esbart Marboleny. També es presentarà l'espai web dedicat a l'Any *Manuel Cubeles* realitzat des del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

L'APORTACIÓ DE MANUEL CUBELES A LA DANSA TRADICIONAL: JORNADES DE FORMACIÓ PER A DIRECTORS, MESTRES DE DANSA, MONITORS I BALLADORS

Dissabtes, 23.10.21 / 30.10.21 / 06.11.21 / 13.11.21 – De 10h a 13:30h.

L'Espona de Rubí – Centre de Dansa Tradicional Catalana

L'Agrupament d'Esbaris de Catalunya i la Comissió Any Cubeles proposen un curs de formació (14 hores) basat en l'aportació tècnica i creativa de Manuel Cubeles a la dansa catalana d'arrel tradicional. Per una banda es treballaran els exercicis de treball corporal, indicats per a la preparació tècnica dels dansaires, així com les posicions de peus i braços que va establir com a base dels punts i passos de dansa tradicional catalana. A la vegada es buscarà la seva aplicació pràctica treballant tres peces emblemàtiques del seu repertori, tot aplicant aquells aspectes tècnics adquirits prèviament.

LA MÚSICA A L'OBRA DE MANUEL CUBELES - Vols 1 i 2. Cobla de Cambra de Catalunya

Dimecres, 07.04.2021 – 19h. Palau de la Música Catalana - Sala d'assaig de l'Orfeó Català

El dimecres 7 d'abril de 2021 a les 19:00 h, a la Sala d'Assaig de l'Orfeó Català del Palau de la Música Catalana (carrer del Palau de la Música, 4-6) es presentarà el doble àlbum musical ***La música a l'obra de Manuel Cubeles***.

La part musical d'aquest enregistrament ha anat a càrrec de la Cobla de Cambra de Catalunya, amb la direcció de Jesús Ventura. L'àlbum consta de 2 CD's, amb músiques de coreografies, glosses coreogràfiques o arranjaments coreogràfics de Manuel Cubeles, en el període comprès entre els anys 1948 i 1962, que correspon a l'etapa de l'Esbart Verdaguer i l'Esbart Sarrià.

LA DIFÍCIL SENZILLESA

Dissabte, 17.07.2021. Esbart Marboleny - Centre Cultural de Les Preses.

L'any 1991 Manuel Cubeles va iniciar la col·laboració més llarga de la seva etapa de represa en el món dels esbarts iniciada al 1980. Amb l'Esbart Marboleny hi va col·laborar assíduament fins l'any 2011 i no va deixar de fer-ho, d'una manera o altra, fins a la seva mort. D'aquest llarg període de col·laboració en van sorgir noves propostes: *Ball de Taverna* (1996), *Retaule de la Passió-Moixiganga de Lleida* (2000), *Saturnals -o l'absurd de la disbauxa-* (2001) *Contradanses i minuets* (2004), *La difícil senzillesa - univers musical de Joaquim Serra* (2007), *Aigua* (2009), *Comte Arnau* (2011)... I a la vegada va recuperar anteriors coreografies o arranjaments coreogràfics del període de l'Esbart Verdaguer i l'Esbart Sarrià: *La Gala de Campdevànol*, *La Disfressada de Sant Vicenç dels Horts*, *L'Espunyolet del Ripollès*, *La Muixaranga d'Algemesí*, *La Tirotitaina del Pallars....* Aquest és, doncs, el llegat de Manuel Cubeles a l'Esbart Marboleny que ara vol compartir amb una proposta que abasta una selecció de peces fruit d'aquesta trajectòria comuna. El mateix Manuel Cubeles va definir el seu estimat Joaquim Serra (1907-1957) com el compositor de *la difícil senzillesa*. Doncs, precisament la busca d'aquesta *difícil senzillesa* és, a la vegada, una constant en l'obra de Manuel Cubeles.

ÉSDANSA

Del 23 al 29 d'agost de 2021. Les Preses (La Garrotxa)

Del 23 al 29 d'agost se celebrarà la 39a edició del *Festival Ésdansa* que posarà el focus en la figura de Manuel Cubeles (1920-2017) a través de diferents propostes i activitats en diversos formats. El festival acollirà propostes de l'àmbit de la divulgació (xerrades, presentacions...), una mostra de dansa de la mà de diferents esbarts i es complementarà amb un grup de càpsules formatives dedicades a l'etno-coreògraf en els Tallers de l'*Ésdansa't*.

FESTA D'EN TOCA-SONS - Homenatge a Manuel Cubeles

25 d'agost de 2021. Taradell (Osona).

L'Associació Festa d'en Toca-Sons, celebra cada any una edició de la *Festa d'en Toca-sons*, que difon el coneixement de la figura del bandoler Jaume Masferrer, Toca-Sons. Durant el recorregut pel poble de Taradell es fa el *Moment de treva* que és quan tots el que hi participen s'agrupen i es para la Festa. És en aquest moment que es fa l'homenatge a una persona o entitat que han estat vinculats a la Festa d'en Toca-sons. Enguany (2021) l'homenatjat serà Manuel Cubeles i Soler, autor del guió argumental original de la Festa d'en Toca-sons de l'any 1992. A més, l'Esbart Sant Genís de Taradell ballarà la *Dansa de la Llibertat*, creada per Manuel Cubeles.

AMB SO DE COBLA - Festival de Cobla de Catalunya

Del 4 al 7 d'agost de 2021. Palamós.

Amb So de Cobla, el Festival de Cobla de Catalunya, que arriba a la seva cinquena edició amb un projecte consolidat, inspirat per l'Agrupació Sardanista Costa Brava de Palamós, acollit i impulsat per la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural, gestionat per l'Ajuntament de Palamós, amb el suport de la Diputació de Girona i la col·laboració de la Confederació Sardanista de Catalunya.

El festival es dirigeix tant al públic habituat a la música de cobla i a la sardana, com al públic més general a qui li agrada la música i vol descobrir noves sonoritats, sobretot relacionades amb l'arrel catalana. Així mateix, *Amb So de Cobla* també aposta per obrir la Cobla a nous públics i apropar aquesta música a la gent jove amb propostes atractives per a tots ells. Amb So de Cobla se celebra per cinquè any a Palamós. Enguany, *Amb So de Cobla* s'adhereix també a l'*Any Manuel Cubeles* amb la inclusió a la seva programació d'obres musicals procedents de l'obra coreogràfica de Manuel Cubeles i un espectacle de dansa d'arrel tradicional inspirat en l'obra del mateix Manuel Cubeles.

FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA

Del 14 al 17 d'octubre de 2021. Manresa.

Del 14 al 17 d'octubre de 2021 se celebrarà la 24a edició de la *Fira Mediterrània* que posarà el focus en la figura de Manuel Cubeles a través de diferents propostes i en diversos formats. La Fira d'enguany acollirà propostes de l'àmbit de la divulgació (xerrada, presentació d'àlbums musicals (CD) i de la *Miscel·lània d'homenatge a Manuel Cubeles*) amb mostres de dansa tradicional de la mà de diferents esbarts.

Altres propostes pendents de concretar:

MISCEL·LÀNIA D'HOMENATGE A MANUEL CUBELES

Edició de textos diversos -alguns ja publicats, d'altres inèdits- on queda reflectida l'obra de Manuel Cubeles en tots els seus diversos àmbits d'actuació: dansa tradicional catalana, activista cultural, ràdio, televisió, teatre... La *Miscel·lània* compta amb textos de Francesc Massip, Joaquim Carbó, Manuel Ibàñez Escofet, Alfons Puig, Alexandre Cirici, Pilar López, Pere Baltà, Ramon Grabulosa, Joan - Josep Isern, Jordi Lara, Xavier Cubeles, Josep Adell, Albert Cubeles, Ferran González Monge, Josep Adell, Romà Escalas.... A més de ser un homenatge a Cubeles, la *Miscel·lània d'homenatge a Manuel Cubeles*, pretén ser una invitació i un punt de partida a obrir camins d'investigació de la seva obra.

LA MÚSICA A L'OBRA DE MANUEL CUBELES. Vols 3 i 4. Cobla de Cambra de Catalunya.

Presentació dels vols 3 i 4 de *La música a l'obra de Manuel Cubeles*. La interpretació musical ha anat a càrrec de la Cobla de Cambra de Catalunya, amb la direcció de Jesús Ventura.

Per una banda, el tercer CD de l'àlbum correspon a músiques de coreografies, glosses coreogràfiques i arranjaments coreogràfics de Manuel Cubeles, així com col·laboracions artístiques amb els directors dels respectius esbarts, del període de la seva represa en el món dels esbarts, a partir de 1980: *Ball del batre*, *La matança del porc*, *Ball de taverna*, *Pas de cortesia*, *Saturnals*, *Dansa de la Llibertat*...

Per altra banda, el CD número 4 esdevé una antologia de músiques -algunes editades anteriorment, d'altres inèdites- de peces representatives de diverses èpoques i ja enregistrades anteriorment per diverses cobles: *El Penedès*, *Retaule Berguedà*, *Dansa del Velatori*, *Per la de l'Ú*, *Retaule de la Passió*...

CONVERSES SOBRE MANUEL CUBELES : Presentacions de la *Miscel·lània d'Homenatge* i l'àlbum *La música a l'obra de Manuel Cubeles*

Converses sobre Manuel Cubeles, amb il·lustracions ballades (en directe o vídeo), amb Pilar López i Josep Garcia. Alhora es realitzaran presentacions de la *Miscel·lània d'Homenatge a Manuel Cubeles* i dels àlbums musicals, *La música a l'obra de Manuel Cubeles*, arreu de Catalunya: Manresa (Esbart Manresà / Fira Mediterrània), Barcelona (Esbart Català de Dansaires / Casa dels Entremesos), Les Preses (Esbart Marboleny / Ésdansa), Barcelona (Esbart Sant Martí), Palamós (Amb so de Cobla), Gandesa, Castellterçol, Taradell, Blanes... Properament s'aniran concretant les dates.

TROBADA D'ESBARTS DE LES COMARQUES GIRONINES. Homenatge a Manuel Cubeles.

L'Esbart Joaquim Ruyra de Blanes serà l'encarregat d'organitzar a Blanes aquest habitual esdeveniment anual dels esbarts gironins, que enguany també s'emmarca dins els actes de celebració de l'Any *Manuel Cubeles*. Aquest 2021 serà la XXIX Trobada d'Esbarts Infants i Juvenils i la XXX Trobada d'Esbarts, que enguany coincidiran a Blanes reunint prop de 300 balladors i balladores de totes les edats. Cada esbart interpretarà una coreografia de Manuel Cubeles en motiu de la commemoració del seu centenari.

MEMORIAL JOAQUIM SERRA. Novembre 2021. Teatre del Casino de l'Aliança del Poblenou.

El Memorial Joaquim Serra és una iniciativa de l'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona sorgida amb el doble propòsit de recordar aquest gran compositor i projectar la seva memòria cap al futur.

El Memorial, hereu dels Premis Joaquim Serra, entre els anys 1957 i 1999, es va instaurar l'any 2000 com a plataforma dedicada a incentivar la creativitat en l'àmbit de la música per a cobla.

Enguany, en motiu de l'Any *Manuel Cubeles* inclourà obres musicals de coreografies o arranjaments coreogràfics de Cubeles amb instrumentacions per a una o dues cobles de Joaquim Serra.

RECITAL DE MÚSICA I DANSA FOLKLÒRICA - RELIGIOSA: EL TEMPLE

Esbart Sant Martí de Barcelona. Barcelona. Novembre de 2021

En aquesta edició, la vetllada homenatjarà al coreògraf Manuel Cubeles i Solé (1920-2017), en motiu de l'Any *Manuel Cubeles*, en el centenari del seu naixement. És per això que podrem gaudir de peces que Manuel Cubeles en el seu moment va crear o arranjat pels esbarts Verdaguer, Sarrià i el mateix Esbart Sant Martí: *La Moixiganga de Lleida; Ball dels Tornejants d'Algemesí, Contrapàs del Maresme, Danses del Roser...*

HI HAVIA UNA VEGADA... (*Érase una vez...*). Maria Pagès / Esbart Marboleny.

Alta política va ser la qualificació que va rebre el film *Érase una vez...* (1950) per part de la censura franquista del moment. Aquesta va ser una pel·lícula d'animació realitzada a Barcelona amb la participació de personatges importants de la cultura del moment com: Josep Escobar, Alexandre Cirici, Josep Benet, Manuel Cubeles...

L'Esbart Marboleny i Maria Pagès us proposen un recorregut per fragments del film d'animació *Érase una vez...* (1950), amb comentaris de Maria Pagès i amb intervencions ballades de l'Esbart Marboleny, de Les Preses, amb les mateixes danses que hi ha enregistrat l'any 1949 l'Esbart Verdaguer: *La Tirotitaina del Pallars, L'Espunyolet del Ripollès i Ball de Nans d'Olot.*

ANY MANUEL CUBELES. ACTE DE CLOENDA.

Acte de cloenda de celebració del Centenari de Manuel Cubeles.

8. ADHESIONS I COL·LABORACIONS

ENTITATS ADHERIDES

Agrupament d'Esbarts Dansaires
Agrupació Folklorica i Cultural Barcelona
Amb so de Cobla – Festival de Cobla de Catalunya
Associació Festa d'en Toca-Sons de Taradell
Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny
Esbart Català de Dansaires de Barcelona
Esbart Ciutat Comtal de Barcelona
Esbart Dansaire de Rubí
Esbart Maragall de Barcelona
Esbart Marboleny de Les Preses
Esbart Rosa d'Abril de Castellterçol
Esbart Sant Genís de Taradell
Esbart Sant Martí de Barcelona
Esbart Santa Tecla de Tarragona
Esbart Sarrià de Barcelona
Músics per la Cobla
Orfeó Català

ENTITATS ORGANITZADORES D'ACTIVITATS

Agrupament d'Esbarts Dansaires
Agrupació Folklorica i Cultural Barcelona
Amb so de Cobla – Festival de Cobla de Catalunya
Associació Festa d'en Toca-Sons de Taradell
Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny
Esbart Català de Dansaires, de Barcelona
Esbart Dansaire de Rubí
Esbart Sant Martí de Barcelona
Esbart Marboleny de Les Preses
Músics per la Cobla